

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ സുന്ദരകാണ്ഡേ

॥ സപ്തത്രിംശഃ സർഗഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ

ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

|| സപ്തത്രിംശഃ സർഗഃ ||

ശ്രീരാമസ്യ ശീഘ്രമാനയനായ ഹനുമന്തം പ്രതി സീതായാ ആഗ്രഹോ
ഹനുമതാജ്ഞനാ സഹ ചലിതും സീതാം പ്രത്യനുനയഃ സീതയാ
തസ്യാനംഗീകരണം ച

സാ സീതാ വചനം ശ്രുത്വാ
പൂർണ്ണചന്ദ്രനിഭാനനാ |

ഹനുമന്തമുവാചേദം
ധർമാർഥസഹിതം വചഃ ||5.37.1 ||

അമൃതം വിഷസമ്പൃക്തം
ത്യയാ വാനര ഭാഷിതം |

യച്ച നാൻയമനാ രാമോ
യച്ച ശോകപരായണഃ ||5.37.2 ||

ഐശ്വര്യേ വാ സുവിസ്തീർണേ
വ്യസനേ വാ സുദാരുണേ |

രജേജ്ജവ പുരുഷം ബദ്ധ്യാ
കൃതാന്തഃ പരികർഷതി ||5.37.3 ||

വിധിർനുമനമസംഹാർയഃ
പ്രാണിനാം പ്ലവഗോത്തമ |

സൗമിത്രിം മാം ച രാമം ച
വ്യസനൈഃ പശ്യ മോഹിതാൻ ||5.37.4 ||

ശോകസ്യാസ്യ കഥം പാരം
 രാഘവോഽധിഗമിഷ്യതി |
 പ്ലവമാനഃ പരിക്രാന്തോ
 ഹതനൗഃ സാഗരേ യഥാ ||5.37.5 ||

രാക്ഷസാനാം വധം കൃത്യാ
 സുദധിത്യാ ച രാവണം |
 ലങ്കാമുൻമഥിതാം കൃത്യാ
 കദാ ഭ്രക്ഷ്യതി മാം പതിഃ ||5.37.6 ||

സ വാച്യഃ സന്ത്യരസ്യേതി
 യാവദേവ ന പുർയതേ |
 അയം സംവത്സരഃ കാല -
 സ്താവദ്ധി മമ ജീവിതം ||5.37.7 ||

വർത്തതേ ദശമോ മാസോ
 ദ്വൗ തു ശേഷൗ പ്ലവംഗമ |
 രാവണേന നൃശംസേന
 സമയോ യഃ കൃതോ മമ ||5.37.8 ||

വിഭീഷണേന ച ഭ്രാത്രോ
 മമ നിർയാതനം പ്രതി |
 അനുനീതഃ പ്രയത്നേന
 ന ച തത് കുരുതേ മതിം ||5.37.9 ||

മമ പ്രതിപ്രദാനം ഹി
 രാവണസ്യ ന രോചതേ |
 രാവണം മാർഗതേ സംഖ്യേ
 മൃത്യുഃ കാലവശംഗതം ||5.37.10 ||

ജ്യേഷ്ഠാ കന്യാ കലാ നാമ
 വിഭീഷണസുതാ കപേ |
 തയാ മമൈതദാവ്യാതം
 മാത്രാ പ്രഹിതയാ സ്വയം ||5.37.11 ||

അവിന്ധ്യാ നാമ മേധാവി
 വിദ്വാൻ രാക്ഷസപുംഗവഃ |
 ധൃതിമാൻ ശീലവാൻ വൃദ്ധോ
 രാവണസ്യ സുസമ്മതഃ ||5.37.12 ||

രാമാൽ ക്ഷയമനുപ്രാപ്തം
 രക്ഷസാം പ്രത്യചോദയത് |
 ന ച തസ്യ സ ദുഷ്ടാത്മാ
 ശൃണോതി വചനം ഹിതം ||5.37.13 ||

ആശംസേയം ഹരിശ്രേഷ്ഠ
 ക്ഷിപ്രം മാം പ്രാപ്സ്യതേ പതിഃ |
 അന്തരാത്മാ ഹി മേ ശുദ്ധ -
 സ്തസ്മിംശ്ച ബഹവോ ഗുണാഃ ||5.37.14 ||

ഉത്സാഹഃ പൗരുഷം സത്യ -
 മാനുശംസ്യം കൃതജ്ഞതാ |
 വിക്രമശ്ച പ്രഭാവശ്ച
 സന്തി വാനര രഘവേ ||5.37.15 ||

ചതുർദശ സഹസ്രാണി
 രാക്ഷസാനാം ജഘാന യഃ |
 ജനസ്ഥാനേ വിനാ ഭ്രാത്രോ
 ശത്രുഃ കസ്തസ്യ നോദിജേത് ||5.37.16 ||

ന സ ശക്യസ്തുലയിതും
 വ്യസനൈഃ പുരുഷർഷഭഃ |
 അഹം തസ്യാനുഭാവജ്ഞാ
 ശക്രസ്യേവ പുലോമജ്ഞാ ||5.37.17 ||

ശരജ്ജാലാംശുമാംഛരൂരഃ
 കപേ രാമദിവാകരഃ |
 ശത്രുരക്ഷോമയം തോയ -
 മുപശോഷം നയിഷ്യതി ||5.37.18 ||

ഇതി സഞ്ജൽപമാനാം താം
 രാമാർഥേ ശോകകർശിതാം |
 അശ്രുസമ്പൂർണവദനാ -
 മുവാച ഹനുമാൻ കപിഃ ||5.37.19 ||

ശ്രുത്യൈവ ച വചോ മഹ്യം
 ക്ഷിപ്രമേഷ്യതി രാഘവഃ |
 ചമുഃ പ്രകർഷൻ മഹതീം
 ഹർയ്യക്ഷഗണസങ്കുലാം ||5.37.20 ||

അഥവാ മോചയിഷ്യാമി
 ത്യാമദ്ദൈവ സരാക്ഷസാത് |
 അസ്മാദ് ദുഃഖാദുപാരോഹ
 മമ പൃഷ്ടമനിന്ദിതേ ||5.37.21 ||

ത്യാം തു പൃഷ്ടഗതാം കൃത്യാ
 സന്തരിഷ്യാമി സാഗരം |
 ശക്തിരസ്തി ഹി മേ വോഽധും
 ലങ്കാമപി സരാവണാം ||5.37.22 ||

അഹം പ്രസ്രവണസ്ഥായ
 രാഘവായാദ്യ മൈമിലി |
 പ്രാപയിഷ്യാമി ശക്രായ
 ഹവ്യം ഹുതമിവാനലഃ || 5.37.23 ||

ഭക്ഷ്യസ്യദ്ദൈവ വൈദേഹി
 രാഘവം സഹലക്ഷ്മണം |
 വ്യവസായസമായുക്തം
 വിഷ്ണും ദൈത്യവധേ യഥാ || 5.37.24 ||

ത്വദുൾശനക്യതോത്സാഹ -
 മാശ്രമസ്ഥം മഹാബലം |
 പുരന്ദരമിവാസിനം
 നഗരാജസ്യ മൂർധനി || 5.37.25 ||

പൃഷ്ഠമാരോഹ മേ ദേവി
 മാ വികാക്ഷ്ഠസ്യ ശോഭനേ |
 യോഗമൻവിച്ഛ രാമേണ
 ശശാങ്കേനേവ രോഹിണീ || 5.37.26 ||

കഥയന്തീവ ശശിനാ
 സംഗമിഷ്യസി രോഹിണീ |
 മത്പൃഷ്ഠമധിരോഹ ത്വം
 തരാകാശം മഹാർണവം || 5.37.27 ||

നഹി മേ സമ്പ്രയാതസ്യ
 ത്വാമിതോ നയത്ത്വംഗനേ |
 അനുഗന്തും ഗതിം ശക്താഃ
 സർവേ ലങ്കാനിവാസിനഃ || 5.37.28 ||

യമൈവാഹമിഹ പ്രാപ്ത -
 സ്തുമൈവാഹമസംശയം |
 യാസ്യാമി പശ്യ വൈദേഹി
 ത്യാമുദ്യദ്യ വിഹായസം || 5.37.29 ||

മൈമിലീ തു ഹരിശ്രേഷ്ഠാ -
 ശ്ചൂത്യാ വചനമദ്ഭൂതം |
 ഹർഷവിസ്മിതസർവാംഗീ
 ഹനുമന്തമമാബ്രവീത് || 5.37.30 ||

ഹനുമൻ ദൂരമധ്യാനം
 കഥം മാം നേതുമിച്ഛസി |
 തദേവ ഖലു തേ മന്യേ
 കപിത്വം ഹരിയുമപ || 5.37.31 ||

കഥം ചാൽപശരീരസ്ത്വം
 മാമിതോ നേതുമിച്ഛസി |
 സകാശം മാനവേന്ദ്രസ്യ
 ഭർതൂർമേ പ്ലവഗർഷഭ || 5.37.32 ||

സീതായാസ്തു വചഃ ശ്രുത്യാ
 ഹനൂമാൻ മാരുതാത്മജഃ |
 ചിന്തയാമാസ ലക്ഷ്മീവാൻ
 നവം പരിഭവം കൃതം || 5.37.33 ||

ന മേ ജാനാതി സത്ത്വം വാ
 പ്രഭാവം വാസീതേക്ഷണാ |
 തസ്മാത് പശ്യതു വൈദേഹീ
 യദ് രൂപം മമ കാമതഃ || 5.37.34 ||

ഇതി സഞ്ചിന്ത്യ ഹനുമാം -

സ്തദാ പ്ലവഗസത്തമഃ |

ദർശയാമാസ സീതായാഃ

സ്വരൂപമരിമർദനഃ || 5.37.35 ||

സ തസ്മാത് പാദപാദ് ധീമാ -

നാപ്സത്യ പ്ലവഗർഷഭഃ |

തതോ വർധിതുമാരേഭേ

സീതാപ്രത്യയകാരണാത് || 5.37.36 ||

മേരുമന്ദരസങ്കാശോ

ബഭൗ ദീപ്താനലപ്രഭഃ |

അഗ്രതോ വ്യവതസ്ഥേ ച

സീതായാ വാനരർഷഭഃ || 5.37.37 ||

ഹരിഃ പർവതസങ്കാശ -

സ്താമ്രവക്ത്രോ മഹാബലഃ |

വജ്രദംശ്രുനഖോ ഭീമോ

വൈഭേഹീമിദമബ്രവീത് || 5.37.38 ||

സപർവതവനോദേശാം

സാട്ടപ്രാകാരതോരണാം |

ലങ്കാമിമാം സനാഥാം വാ

നയിതും ശക്തിരസ്തി മേ || 5.37.39 ||

തദവസ്ഥാപ്യതാം ബുദ്ധി -

രലം ദേവി വികാക്ഷയാ |

വിശോകം കുരു വൈഭേഹി

രാഘവം സഹലക്ഷ്മണം || 5.37.40 ||

തം ദൃഷ്ട്യാചലസങ്കാശ -
 മുവാച ജനകാത്മജാ |
 പദ്മപത്രവിശാലാക്ഷീ
 മാരുതസ്യൗരസം സുതം ||5.37.41 ||

തവ സത്ത്വം ബലം ചൈവ
 വിജാനാമി മഹാകപേ |
 വായോരിവ ഗതിശ്ചാപി
 തേജശ്ചാഗേരിവാദ്ഭുതം ||5.37.42 ||

പ്രാകൃത്യോന്യഃ കഥം ചേമാം
 ഭൂമിമാഗന്തുമർഹതി |
 ഉദയേരപ്രമേയസ്യ
 പാരം വാനരയുമപ ||5.37.43 ||

ജാനാമി ഗമനേ ശക്തിം
 നയനേ ചാപി തേ മമ |
 അവശ്യം സമ്പ്രധാർയാശു
 കാർയസിദ്ധിരിവാത്മനഃ ||5.37.44 ||

അയുക്തം തു കപിശ്രേഷ്ഠ
 മയാ ഗന്തും ത്വയാ സഹ |
 വായുവേഗസവേഗസ്യ
 വേഗോ മാം മോഹയേത് തവ ||5.37.45 ||

അഹമാകാശമാസക്താ
 ഉപർയുപരി സാഗരം |
 പ്രപതേയം ഹി തേ പൃഷ്ഠാദ്
 ഭൂയോ വേഗേന ഗച്ഛതഃ ||5.37.46 ||

പതിതാ സാഗരേ ചാഹം
 തിമിനക്രഡഷാകുലേ |
 ഭവേയമാശു വിവശാ
 യാദസാമന്നമുത്തമം ||5.37.47 ||

ന ച ശക്ഷ്യ ത്വയാ സാർധം
 ഗന്തും ശത്രുവിനാശന |
 കലത്രവതി സന്ദേഹ -
 സ്ത്വയി സ്യാദപ്യസംശയം ||5.37.48 ||

ഹ്രിയമാണാം തു മാം ദൃഷ്ട്വാ
 രാക്ഷസാ ഭീമവിക്രമാഃ |
 അനുഗച്ഛേയുരാദിഷ്ട്വാ
 രാവണേന ദുരാത്മനാ ||5.37.49 ||

തൈസ്ത്വം പരിവൃതഃ ശൂരൈഃ
 ശൂലമുദ്ഗരപാണിഭിഃ |
 ഭവേസ്ത്വം സംശയം പ്രാപ്തോ
 മയാ വീര കലത്രവാൻ ||5.37.50 ||

സായുധാ ബഹവോ വ്യോല്ലി
 രാക്ഷസാസ്ത്വം നിരായുധഃ |
 കഥം ശക്ഷ്യസി സംയാതും
 മാം ചൈവ പരിരക്ഷിതും ||5.37.51 ||

യുധ്യാമനസ്യ രക്ഷോഭി -
 സ്തതസ്തൈഃ ക്രൂരകർമഭിഃ |
 പ്രപതേയം ഹി തേ പൃഷ്ട്വാദ്
 ഭയാർതാ കപിസത്തമ ||5.37.52 ||

അഥ രക്ഷാംസി ഭീമാനി
 മഹാന്തി ബലവന്തി ച |
 കമഞ്ചിത് സാമ്പരായേ ത്യാം
 ജയേയുഃ കപിസത്തമ ||5.37.53 ||

അഥവാ യുധ്യമാനസ്യ
 പതേയം വിമുഖസ്യ തേ |
 പതിതാം ച ഗൃഹീത്യാ മാം
 നയേയുഃ പാപരാക്ഷസാഃ ||5.37.54 ||

മാം വാ ഹരേയുസ്സ്യദ്ധസ്താദ്
 വിശസേയുരമാപി വാ |
 അനവസ്ഥൗ ഹി ദൃശ്യേതേ
 യുദ്ധേ ജയപരാജയൗ ||5.37.55 ||

അഹം വാപി വിപദ്ഭ്യേയം
 രക്ഷോഭിരഭിതർജ്ജിതാ |
 ത്വത്പ്രയത്നോ ഹരിശ്രേഷ്ഠ
 ഭവേന്നിഷ്ഠല ഏവ തു ||5.37.56 ||

കാമം ത്വമപി പർയാപ്തോ
 നിഹന്തും സർവരാക്ഷസാൻ |
 രഘവസ്യ യശോ ഹീയേത്
 ത്വയാ ശന്നൈസ്തു രാക്ഷസൈഃ ||5.37.57 ||

അഥവാദ്വിയായ രക്ഷാംസി
 ന്വയസേയുഃ സംവൃതേ ഹി മാം |
 യത്ര തേ നാഭിജാനീയു -
 ര്ഹരയോ നാപി രഘവഃ ||5.37.58 ||

ആരംഭസ്തു മദർഥോഽയം
 തതസ്തവ നിരർഥകഃ |
 ത്വയാ ഹി സഹ രാമസ്യ
 മഹാനാഗമനേ ഗുണഃ || 5.37.59 ||

മയി ജീവിതമായത്തം
 രഘവസ്യാമിതൗജസഃ |
 ഭ്രാത്യണാം ച മഹാബാഹോ
 തവ രാജകുലസ്യ ച || 5.37.60 ||

തൗ നിരാശൗ മദർഥം ച
 ശോകസന്താപകർശിതൗ |
 സഹ സർവർക്ഷഹരിഭി -
 സ്ത്യക്ഷ്യതഃ പ്രാണസംഗ്രഹം || 5.37.61 ||

ഭർതൂർഭക്തിം പുരസ്കൃത്യ
 രാമാദന്യസ്യ വാനര |
 നാഹം സ്തൃഷ്ടും സ്വതോ ഗാത്ര -
 മിച്ഛേയം വാനരോത്തമ || 5.37.62 ||

യദഹം ഗാത്രസംസ്തർശം
 രാവണസ്യ ഗതാ ബലാത് |
 അനീശാ കിം കരിഷ്യാമി
 വിനാമാ വിവശാ സതീ || 5.37.63 ||

യദി രാമോ ദശഗ്രീവ -
 മിഹ ഹത്യാ സരാക്ഷസം |
 മാമിതോ ഗൃഹ്യ ഗച്ഛേത
 തത് തസ്യ സദ്യശം ദവേത് || 5.37.64 ||

ശ്രുതാശ്ച ദൃഷ്ട്വാ ഹി മയാ പരാക്രമാ
 മഹാത്മനസ്തസ്യ രണാവമർദ്ദിനഃ |
 ന ദേവഗന്ധർവഭുജംഗരാക്ഷസാ
 ഭവന്തി രാമേണ സമാ ഹി സംയുഗേ ||5.37.65 ||

സമീക്ഷ്യ തം സംയതി ചിത്രകാർമുകം
 മഹാബലം വാസവതുൽയവിക്രമം |
 സലക്ഷ്മണം കോ വിഷഹേത രാഘവം
 ഹുതാശനം ദീപ്തമിവാനിലേരിതം ||5.37.66 ||

സലക്ഷ്മണം രാഘവമാജിമർദ്ദനം
 ദിശാഗജം മത്തമിവ വ്യവസ്ഥിതം |
 സഹേത കോ വാനരമുഖ്യ സംയുഗേ
 യുഗാന്തസൂർയപ്രതിമം ശരാർചിഷം ||5.37.67 ||

സ മേ കപിശ്രേഷ്ഠ സലക്ഷ്മണം പ്രിയം
 സയുമപം ക്ഷിപ്രമിഹോപപാദയ |
 ചിരായ രാമം പ്രതി ശോകകർശിതാം
 കുരുഷ്യ മാം വാനരവീര ഹർഷിതാം ||5.37.68 ||

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
 സുന്ദരകാണ്ഡേ സപ്തത്രിംശഃ സർഗഃ ||